

الگوهای عدالت محور در بانکداری
مطالعه بانکداری کسب و کارهای کوچک و متوسط
(SME Banking)

هدیه ستایش*
سیداحسان خاندوزی**

* دانشجوی دکتری علوم اقتصادی

** عضو هیئت علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی

چکیده

یکی از کارکردهای مورد انتظار بانکداری اسلامی به عنوان جزئی از پیکره نهادی نظام اقتصاد اسلامی، کمک به تحقق اهدافی مانند عدالت است. حق دسترسی همگان به منابع عمومی برای به فعلیت رساندن استعدادها، یکی از وجوه عدالت اقتصادی در اسلام و از مصادیق انصاف به شمار می رود که مانع استفاد انحصاری از منابع خواهد شد، اصلی که متفکران معاصر عدالت در غرب نیز با تبیین های متفاوت بر آن تاکید کرده اند. با توجه به اینکه هم دسترسی بنگاه های بزرگ به اعتبارات بانکی ساده تر و هم تمایل و اطمینان بانک ها برای اعطای تسهیلات به این بنگاه ها بیش تر و به نسبت کم هزینه تر است، مسئله دسترسی بنگاه های کوچک و متوسط می تواند مصداقی از پیشبرد هدف عدالت در بانکداری باشد. این مقاله ضمن بررسی مبنای نظری اسلامی در دسترسی همه عاملان اقتصادی به فرصت های اعتباری، اهمیت بنگاه های کوچک و متوسط و چالش های آن ها در ادبیات را مورد بررسی قرار می دهد. سپس تجربه برخی کشورهای موفق در خصوص بانکداری ویژه کسب و کارهای کوچک و متوسط ارایه و به چالش های این امر در اقتصاد ایران اشاره می شود. سرانجام با توجه به تجربه های ذکر شده در بخش سوم مقاله، پیشنهادهایی برای پر کردن خلا نهادی در تأمین مالی این بنگاه ها در ایران مطرح خواهد شد.

واژگان کلیدی: عدالت اقتصادی، بانکداری اسلامی، کسب و کارهای کوچک و متوسط، اقتصاد ایران.